

Providnosti ususret

Uzorni primjer i pouk hrvatskoga sveca Leopolda Bogdana Mandića

Vinko Rožić

Dubrovnik: Dubrovačka biskupija – Obiteljsko savjetovalište, 2017.

Recenzija

Stanko Lasić

U: *Providnosti ususret*, 2. izd., str. XVI–XXI.

„Providnosti ususret“ je zanimljiva knjiga koja na jedan nov, kratak i vrlo kreativan način pripovijeda o životu, liku i djelu svima nam poznatog i dragog sveca Leopolda Bogdana Mandića.

Autor Vinko Rožić osjetio je potrebu u ovoj velikoj prigodi Godine milosrđa, kojoj je sv. Leopold suzaštitnik, darovati svoj osobni dar Crkvi i svom narodu pripovijetkom koju će svatko moći pročitati za samo sat vremena i pri tom se ugodno osjetiti i kao čovjek i kao kršćanin. I mislim da je u tome potpuno uspio. Naime, autor je dobro proučio sve poznatije životopise sv. Leopolda na hrvatskom jeziku, kako bi u svoj okvir smjestio svečeve odlike i kreposti koje je razvijao, životne izazove i poteškoće s kojima se suočavao i uspješno rješavao, dalekovidne kršćanske ideje koje je zagovarao, pobožnosti koje je promicao, Providnosti kojom se zanosio, sve joj povjeravao i išao ususret.

Portret sv. Leopolda u ovoj knjizi, tako, doima se privlačno ne samo tehničkom i umjetničkom izvedbom i opremom, nego ponajviše tekstom koji teče poput malog potočića na početku, tihe riječice u sredini do velike rijeke s obiljem vode koja na svom putu do uvira u plavo more prolazi kroz brzace, pravi slapove, ali ima i mirne dionice prikladne za odmor, opuštanje i plovidbu. Iz bogate duhovne riznice, autor je uspio uzeti prave bisere, stavivši se u ulogu šaptača koji pušta da o Leopoldu drugi govore, a on sve budno prati i potihlo najavi sljedeću dionicu teksta.

Slikoviti govor Vinka Rožića zaslužuje posebnu pohvalu, a još više njegov književni talent koji na svakoj stranici čitatelju podari hrvatsku riječnu skovanicu, kao na primjer: oćut, bezumno, pregnuće, malkice, bezodvlačno itd.

Već u samom otvaranju ovog pripovijedanja nazire se ono što je nama najpoznatije kod sv. Leopolda, a to je nadraščanje tjelesnih i duhovnih izazova na njegovu putu svetosti. Isto tako, već prve stranice knjige govore o snažnim korijenima i obiteljskom miljeu u kojemu vlada mir, sklad, uzajamno poštivanje supružnika, vjernost u dobru i zlu, u zdravlju i bolesti. Bračna i obiteljska duhovnost protkana je pouzdanom molitvom i dubokom sviješću da njihovo nadvladavanje strahova i njihova nada imaju uporište u vjeri u Presveto Trojstvo i zagovor Majke Božje. Spominjući kako su sva

obiteljska slavlja važna i lijepa, ali krštenje djeteta najvažniji događaj, autoru su podatci o Bogdanovim korijenima i tradiciji poslužili da istakne kako se ne treba odricati zasluga i povlastica svojih pređa.

Druga dionica ove knjige odnosi se na vrijeme Bogdanove prve ispovijedi i Pričesti, kroz koju je autor pokazao kako Bogdanova buduća glavna svećenička služba - ispovijedanje te njegova karizma blagog pristupa pokorniku i način određivanja pokore nisu došli slučajno. Nadalje, u kontekst svete Pričesti, najsnažnije dječje uspomene, kad se Bogdan osjetio blagoslovljen, jedan od jednakih pred Bogom, osnažen u jedinstvu s Kristom, svojim duhovnim prijateljem s kojim je često razgovarao u tišini svoje sobe, autor unosi razgovor o tjelesnim nedostacima našeg Bogdana: nizak rast, iskrivljena kralježnica zbog čega je hramao i govorna mana zamuckivanja, ali i Bogdanovu vjeru da je Bogu sve moguće, nadalje ističući kako je Bogdan podgrijavao svoju nadu na svakodnevnim misama u pratnji svoga oca i sve svoje nedostatke prepuštao Božjoj providnosti.

Prepričavajući razna događanja iz Bogdanova djetinjstva, autor od početka knjige ističe Bogdanovu vruću želju za jedinstvom svih kršćana i njegovu radost zbog ljepote slavlja u kojem se ljudi različite vjere mole istom Bogu. Također je istaknuo i Bogdanov osjećaj ponosa što pripada puku koji je zaslužan za očuvanje otočica i tradicije vezane uz dragu Gospu od Škrpjela.

U trećem dijelu ove knjige govori se o redovničkom zvanju mladog Bogdana, kojemu je red otaca kapucina postajao sve privlačniji. Bio je siguran da će ga u njegovoj odluci podržati njegovi roditelji. Iako teška srca, jer su se pribojavali da bi njegovi tjelesni nedostaci mogli biti zapreka na putu do svećeništva, roditelji su mu dali svoj pristanak. Upravo četvrta, peta i šesta dionica ove knjige odnose se na godine pripreme na svećeništvo u novicijatu i bogosloviji, gdje je boravak u Udinama za Bogdanovo zdravlje značio veliku opasnost zbog hladnog alpskog vjetrova, no to ga nije ga pokolebalo u njegovoj čvrstoj odluci da ustraje do kraja u učenju i rastu u vjeri.

Bogdan je, poput Samuela, koji kaže: „Govori Gospodine, sluga tvoj sluša“, slušao Božja nadahnuća, glas Gospodnji koji je odjekivao njegovom nutrinom. Svemogući mu je otkrio njegovu misiju: predani rad za povratak Istočnjaka u jedinstvo Katoličke crkve. Zapisao je svoj misijski zavjet. Bilo je to 18. lipnja 1887. U teologiji je pokazivao sve veći interes za mislima crkvenih otaca, osobito sv. Tome Akvinskog, kod kojeg je nalazio sve veći sklad između vjere i razuma. Nadahnjivao se i djelom „Nasljeduj Krista“ Tome Kempenca, kojeg je svakodnevno čitao, i čije je poglavlje o presvetoj Euharistiji, koju je smatrao središnjom osi čovjeka i svijeta, naučio napamet.

Treći dio knjige govori o Leopoldu kao Apostolu Ispovijedi i ekumenizma, koji je bezumno pronalazio prigodu za svoje ekumensko pregnuće. Ovaj dio knjige napose ističe Leopoldovu blagost, kako pri ispovijedima, tako i u službi magistra klerika. Nošen mišlju: „Nisi li i Ti, predragi Isuse, bio blag prema grešnicima, ali čvrste osude sama grijeha?“, i sved moleći Boga za prosvjetljenje ukoliko griješi što je toliko blag, Leopold je ustrajavao u svojoj blagosti i bio uzor poniznosti, potičući ljude da se utječu Bogu u svakoj prilici: „Kada u svojim grudima budete imali Krista Otkupitelja prisutna u Euharistiji otvorite mu svoju napaćenu dušu. Sasvim ćete sigurno čuti riječ Božju i tada će vam Providnost doći ususret i pobrinuti se za vas“.

Svoje ekumensko poslanje vršio je u svakoj prilici, govoreći: „Istočni kršćani su naša odijeljena braća i, iako ne misle kao što mi mislimo, živim i za njih“. Tako na primjer, hodočašće u Lurd bilo je za oca

Leopolda vrhunac ljubavi prema Majci Božjoj pred čijom je slikom u dugoj meditativnoj molitvi prikazivao svoje duboko štovanje i sinovsku ljubav. U Lurdu je ispovijedao hodočasnike i obilazio bolesnike, ali ni u toj prigodi nije zaboravio moliti za povratak pravoslavaca u katoličko jedinstvo.

Slavljenje svete mise uvijek je bio poseban duhovni doživljaj za oca Leopolda, a sv. misa na 22. rujna 1940. imala je dodatno zemaljsko značenje - obilježavao je pedesetu godišnjicu svoje Mlade mise. Primio je brojne čestitke iz svih društvenih slojeva, a padovanski načelnik i venecijanski kardinal došli su čestitati i održati prigodne govore. Bolest je već bila poodmakla i ubrzo klonut tijelom, ali ne i duhom, ležao je na bolesničkoj postelji i sve do dan prije smrti strpljivo ispovijedao i jedva čujnim glasom tješio duše. Ostao je ponizan do kraja. Malo prije smrti povjerio se braći kako ga ne plaši toliko činjenica tjelesnog nestajanja, već pomisao kako ga nakon smrti čeka veliki sud Božji, a on je grješnik, rekavši: „Neka mi Gospodin Bog bude milostiv“.

Posljednji dio knjige naslovljen je „Blaženik i svetac“. Na treću nedjelju po Uskrsu 1976. godine, pred četrdesetak tisuća vjernika okupljenih na Trgu sv. Petra, papa Pavao VI. proglasio je oca Leopolda blaženim, a papa Ivan Pavao II., sada sveti, na 16. listopada 1983. godine, pred 170 tisuća štovatelja, svetim.

Budući da sam imao sreću sudjelovati na tom svetom činu, završit ću jednom svojom osobnom pjesmicom koju sam tada spjevao, a nakon što smo u našoj dubrovačkoj katedrali postavili umjetnički relikvijar s rukom sv. Leopolda, dodao njenu posljednju strofu.

Prije toga, ovu knjigu preporučujem svima.

*„Ljudima prijatelj“ - tvoje je životno geslo,
pa bili oni tvoji ili druge vjere,
tvog ili drugog naroda ili životnog nazora,
nudiš kršćansku ljubav bez mjere.*

*Tebi su zato hrlili svi ljudi,
a najviše oni koji nisu imali kuda,
odbačeni, prezreni, grješni, izgubljeni,
pojedinci, skupine, kolone od svuda.*

*Budi nam svima od sada
svjetionik ispred Božje luke
u koju će nas sigurno voditi
na blagoslov ispružene tvoje ruke.*

*Svijest da si tjelesno s nama,
ispunja nas radošću, podiže životni elan i volju,
ali i našu odgovornost i želju
da s tobom gradimo budućnost bolju.*